

طرح درس روش تحقیق

اطلاعات دوره

اطلاعات دوره		
اطلاعات مدرس / مدرسین نام مدرس: دکتر گرامی نژاد رتبه علمی: استادیار رشته تحصیلی: پست الکترونیک اساتید همکار: - محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی تلفن تماس: ۰۲۱۸۸۲۰۲۵۳۵	اطلاعات مسئول درس نام مسئول درس: دکتر گرامی نژاد رتبه علمی: استادیار رشته تحصیلی: دکتری پرستاری محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی تلفن تماس: ۰۲۱۸۸۲۰۲۵۳۵ پست الکترونیک: Geraminejad.sbmu@gmail.com	اطلاعات مربوط به درس گروه آموزشی ارائه دهنده: گروه اتاق عمل نام درس: روش تحقیق در اتاق عمل نوع و تعداد واحد: ۱/۵ واحد نظری، ۰/۵ عملی پیش نیاز/هم نیاز: - رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی هوشبری محل برگزاری کلاس: تاریخ‌های برگزاری کلاس:
تاریخ آخرین ویرایش: مرداد ۱۴۰۴		
شرح درس: در این درس فراگیر با مفاهیم، اصول و روش‌های مختلف تحقیق آشنا شده، قادر خواهد بود گروه‌های تحقیق را در تهیه پرسشنامه تحقیقات، نمونه‌گیری، مشاهده، مصاحبه و اندازه‌گیری در انجام پژوهش‌های علمی یاری نماید و از بین مشکلات موجود در اتاق عمل یک مشکل را برگزیده و با انتخاب روش تحقیق مناسب به صورت گروهی یک طرح پژوهشی ارائه دهد.		

جدول ۱- برنامه درسی روزانه

مدرس / مدرسین	روش ارزشیابی	روش تدریس	حیطه و سطح هدف رفتاری			اهداف رفتاری	هدف کلی	تاریخ برگزاری کلاسها
			دانش	عاطفی	حرکتی			
دکتر گرامی نژاد	پرسش شفاهی حین کلاس، بررسی فعالیت گروهی، ارزشیابی تراکمی با آزمون پایان ترم	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، سناریوی بالینی	*	*	*	دانشجو بتواند تحقیق را تعریف کند. دانشجو بتواند انواع روش‌های تحقیق را نام ببرد. دانشجو بتواند مثال‌هایی از پژوهش در محیط اتاق عمل (مانند عفونت، استرس بیمار، خطای انسانی) بیان کند.	تعریف تحقیق و واژه شناسی تحقیق	جلسه اول
			*	*	*	دانشجو بتواند ویژگی‌های یک موضوع پژوهشی مناسب (جدید بودن، کاربردی بودن، امکان‌پذیری) را توضیح دهد. دانشجو بتواند بین چند ایده پژوهشی، موضوع مناسب‌تر را انتخاب و اولویت‌بندی کند. دانشجو بتواند موضوعات پژوهشی مرتبط با مشکلات اتاق عمل را پیشنهاد دهد. دانشجو بتواند ویژگی‌های یک موضوع پژوهشی مناسب (جدید بودن، کاربردی بودن، امکان‌پذیری) را توضیح دهد.		
			*	*	*	دانشجو بتواند مراحل جستجوی متون علمی را توضیح دهد. دانشجو بتواند یافته‌های تحقیقات پیشین را خلاصه و تحلیل کند. دانشجو بتواند بر اساس مرور متون، یک بیان مسأله پژوهشی اولیه در حوزه اتاق عمل تدوین کند. دانشجو بتواند مراحل جستجوی متون علمی را توضیح دهد.		
دکتر گرامی نژاد	پرسش شفاهی در مورد مراحل مرور متون، ارزیابی تمرین، تکلیف: نوشتن بیان مسأله کوتاه در موضوع انتخابی مرتبط با اتاق عمل، ارزشیابی تراکمی با آزمون پایان ترم	سخنرانی، پرسش و پاسخ، نمایش نمونه یک مقاله پژوهشی در اتاق عمل، تمرین: انتخاب یک مقاله ساده و استخراج بیان مسأله	*	*	*	دانشجو بتواند مراحل جستجوی متون علمی را توضیح دهد. دانشجو بتواند یافته‌های تحقیقات پیشین را خلاصه و تحلیل کند. دانشجو بتواند بر اساس مرور متون، یک بیان مسأله پژوهشی اولیه در حوزه اتاق عمل تدوین کند. دانشجو بتواند مراحل جستجوی متون علمی را توضیح دهد.	بررسی متون و مروری بر بررسی‌های قبلی و چگونگی بیان مسأله تحقیق	جلسه سوم
			*	*	*	دانشجو بتواند ویژگی‌های یک موضوع پژوهشی مناسب (جدید بودن، کاربردی بودن، امکان‌پذیری) را توضیح دهد. دانشجو بتواند بین چند ایده پژوهشی، موضوع مناسب‌تر را انتخاب و اولویت‌بندی کند. دانشجو بتواند موضوعات پژوهشی مرتبط با مشکلات اتاق عمل را پیشنهاد دهد. دانشجو بتواند ویژگی‌های یک موضوع پژوهشی مناسب (جدید بودن، کاربردی بودن، امکان‌پذیری) را توضیح دهد.		
			*	*	*	دانشجو بتواند مراحل جستجوی متون علمی را توضیح دهد. دانشجو بتواند یافته‌های تحقیقات پیشین را خلاصه و تحلیل کند. دانشجو بتواند بر اساس مرور متون، یک بیان مسأله پژوهشی اولیه در حوزه اتاق عمل تدوین کند. دانشجو بتواند مراحل جستجوی متون علمی را توضیح دهد.		
			*	*	*	دانشجو بتواند مراحل جستجوی متون علمی را توضیح دهد. دانشجو بتواند یافته‌های تحقیقات پیشین را خلاصه و تحلیل کند. دانشجو بتواند بر اساس مرور متون، یک بیان مسأله پژوهشی اولیه در حوزه اتاق عمل تدوین کند. دانشجو بتواند مراحل جستجوی متون علمی را توضیح دهد.		
دکتر گرامی نژاد	پرسش شفاهی، ارزیابی کار کلاسی، تکلیف: نوشتن هدف	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، تمرین: نوشتن	*	*	*	دانشجو بتواند تفاوت بین اهداف کلی و اختصاصی را بیان کند.	تدوین اهداف،	جلسه

	اهداف، فرضیه‌ها و سؤالات مرتبط با موضوع انتخابی، بحث کلاسی برای مقایسه خروجی	کلی، دو اختصاصی و فرضیه پژوهشی، ارزشیابی تراکمی با آزمون پایان ترم				دانشجو بتواند تفاوت فرضیه و سؤال پژوهش را توضیح دهد.	چهارم فرضیه‌ها و سؤالات تحقیق
						دانشجو بتواند برای یک موضوع پژوهشی در اتاق عمل اهداف، فرضیه‌ها و سؤالات مناسبی تدوین کند.	
						دانشجو بتواند تفاوت بین اهداف کلی و اختصاصی را بیان کند.	
دکتر گرامی نژاد	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، تمرین: تمرین: شناسایی متغیرهای موضوع پژوهشی، بحث کلاسی برای بررسی تفاوت تعریف مفهومی و عملیاتی	پرسش شفاهی در کلاس، ارزیابی تمرین، تکلیف: نوشتن حداقل یک متغیر مستقل و یک متغیر وابسته با تعریف مفهومی و عملیاتی	*	*	*	دانشجو بتواند انواع متغیرها را تشخیص دهد.	جلسه پنجم آشنایی با متغیرهای تحقیق و تعریف مفهومی و عملیاتی آن‌ها
						دانشجو بتواند تفاوت بین تعریف مفهومی و عملیاتی را توضیح دهد.	
						دانشجو بتواند برای یک موضوع مرتبط با اتاق عمل متغیرها را شناسایی کرده و تعریف مفهومی و عملیاتی آن‌ها را ارائه دهد.	
						دانشجو بتواند انواع متغیرها را تشخیص دهد.	
دکتر گرامی نژاد	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، مطالعه موردی: یک سناریو پژوهشی دریافت کند و نوع مطالعه مناسب را انتخاب کند، بحث کلاسی برای بررسی دلایل انتخاب نوع مطالعه	ارزیابی تحلیل سناریوها، تکلیف: یافتن و معرفی یک مقاله توصیفی و تحلیلی مرتبط با موضوع خود و نوشتن خلاصه آن، ارزشیابی تراکمی با آزمون پایان ترم	*	*	*	دانشجو بتواند مطالعات توصیفی (مقطعی، موردی، همبستگی) را تعریف کند.	جلسه ششم آشنایی با انواع مطالعات کمی - مطالعات توصیفی و تحلیلی
						دانشجو بتواند مطالعات تحلیلی (مورد-شاهدی، کوهورت) را توضیح دهد.	
						دانشجو بتواند نوع مطالعه مناسب برای موضوعات اتاق عمل را تشخیص دهد.	
						دانشجو بتواند مطالعات توصیفی (مقطعی، موردی، همبستگی) را تعریف کند.	
دکتر گرامی نژاد	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، ارائه نمونه واقعی یک مقاله کارآزمایی بالینی ساده در حوزه جراحی، تمرین: طراحی ۳ عنوان در	ارزیابی عنوان‌های مطرح شده، تکلیف: یافتن و معرفی یک مقاله مداخله‌ای و تجربی مرتبط با موضوع خود و نوشتن خلاصه آن،	*	*	*	دانشجو بتواند انواع مطالعات مداخله‌ای را توضیح دهد.	جلسه هفتم انواع مطالعات کمی (مداخله‌ای و تجربی)
						دانشجو بتواند فرق بین مطالعه تجربی (Randomized) و شبه‌تجربی را بیان کند.	
						دانشجو بتواند یک مداخله ساده در اتاق عمل را به صورت پژوهشی طراحی کند.	

	ارزشیابی تراکمی با آزمون پایان ترم	حوزه جراحی برای مطالعات مطرح شده				دانشجو بتواند انواع مطالعات مداخله‌ای را توضیح دهد.		
جلسه هشتم	آشنایی با جامعه و نمونه و محیط پژوهش	دانشجو بتواند تفاوت جامعه پژوهش و نمونه پژوهش را توضیح دهد. دانشجو بتواند معیارهای انتخاب نمونه مناسب را بیان کند. دانشجو بتواند محیط پژوهش را برای یک موضوع پژوهشی مشخص کند. دانشجو بتواند برای یک طرح تحقیقاتی ساده، جامعه، نمونه و محیط پژوهش را تعیین کند.	*	*	*			
جلسه نهم	آشنایی با روش‌های نمونه‌گیری، روایی و پایایی ابزار	دانشجو بتواند انواع روش‌های نمونه‌گیری (تصادفی ساده، طبقه‌ای، خوشه‌ای، در دسترس و ...) را توضیح دهد. دانشجو بتواند مفهوم روایی (اعتبار) و پایایی (اعتمادپذیری) ابزار را بیان کند. دانشجو بتواند برای یک موضوع پژوهشی در اتاق عمل، روش نمونه‌گیری مناسب انتخاب کند. دانشجو بتواند برای ابزار ساده روایی و پایایی را بررسی کند.	*	*	*			
جلسه دهم	خطاهای تحقیق، عوامل ایجاد خطا، انواع خطا، آشنایی با تحقیق کیفی	دانشجو بتواند مفهوم خطا در پژوهش را تعریف کند. دانشجو بتواند عوامل ایجاد خطا در مراحل مختلف تحقیق (جمع‌آوری داده، تحلیل، گزارش‌دهی) را توضیح دهد. دانشجو بتواند انواع خطاهای سیستماتیک و تصادفی را شناسایی کند. دانشجو بتواند کاربرد تحقیق کیفی در مسائل اتاق عمل را بیان کند.	*	*	*			
جلسه یازدهم	اخلاق در پژوهش	دانشجو بتواند اصول کلی اخلاق در پژوهش (رضایت آگاهانه، رازداری، عدم آسیب رساندن) را توضیح دهد. دانشجو بتواند نمونه‌های نقض اخلاق پژوهشی و پیامدهای آن را بیان کند.	*	*	*			

		گروهی: شناسایی مسائل اخلاقی در یک سناریو و ارائه راهکار				دانشجو بتواند اهمیت تایید کمیته اخلاق پژوهش را توضیح دهد. دانشجو بتواند برای یک پژوهش ساده در اتاق عمل، راهکارهایی برای رعایت اخلاق پژوهش ارائه دهد.		
دکتر گرامی نژاد	تکلیف: نوشتن یک گزارش تحقیق برای موضوع انتخابی خود با رعایت رفرنس‌دهی، ارزشیابی تراکمی با آزمون پایان ترم	سخنرانی، پرسش و پاسخ، نمایش نمونه گزارش تحقیق، بحث کلاسی درباره اهمیت ارجاع‌دهی صحیح و جلوگیری از سرقت علم	*	*	*	دانشجو بتواند ساختار کلی یک گزارش تحقیق (چکیده، مقدمه، روش‌ها، نتایج، بحث، منابع) را توضیح دهد. دانشجو بتواند اهمیت رفرنس‌دهی صحیح و جلوگیری از سرقت علمی را بیان کند. دانشجو بتواند انواع سبک‌های رفرنس‌نویسی را نام ببرد. دانشجو بتواند برای یک پژوهش ساده در اتاق عمل، یک گزارش کوتاه با رفرنس‌دهی صحیح تهیه کند.	گزارش تحقیق و رفرنس نویسی	جلسه دوازدهم
دکتر گرامی نژاد	نوشتن یک پروپوزال کوتاه با رعایت بخش‌های اصلی	نمایش نمونه‌هایی از طرح پیشنهادی پژوهش و بحث کلاسی پیرامون آن‌ها	*	*	*	دانشجو بتواند بخش‌های اصلی یک پروپوزال پژوهشی را نام ببرد. دانشجو بتواند یک موضوع پژوهشی مرتبط با اتاق عمل انتخاب کند. دانشجو بتواند یک طرح پیشنهادی اولیه برای موضوع خود با بخش‌های اصلی پروپوزال آماده کند. دانشجو بتواند بخش‌های اصلی یک پروپوزال پژوهشی را نام ببرد.	تمرین عملی برای تنظیم طرح پیشنهادی پژوهش	جلسه سیزدهم
دکتر گرامی نژاد	ارزیابی کیفیت پروپوزال طراحی شده، بازخورد فردی و گروهی از مدرس	تمرین عملی گروهی با مشاوره مدرس، بررسی و اصلاح پروپوزال طراحی شده توسط گروه‌ها	*	*	*	کار عملی توسط دانشجو-جمع بندی ارائه، پروپوزال‌های تمرینی با حضور استاد انجام می‌گردد.	تمرین عملی بر روی پروپوزال‌ها	جلسه چهاردهم
دکتر گرامی نژاد	ارزیابی کیفیت پروپوزال طراحی شده، بازخورد فردی و گروهی از مدرس	تمرین عملی گروهی با مشاوره مدرس، اصلاح پروپوزال طراحی شده توسط گروه‌ها	*	*	*	کار عملی توسط دانشجو-جمع بندی ارائه، پروپوزال‌های تمرینی با حضور استاد انجام می‌گردد.	تمرین عملی بر روی پروپوزال‌ها	جلسه پانزدهم

جلسه شانزدهم	تمرین عملی بر روی پروپوزال ها	کار عملی توسط دانشجو-جمع بندی ارائه، پروپوزال های تمرینی با حضور استاد انجام می گردد.	*	*	*	تمرین عملی گروهی با مشاوره مدرس، بررسی و اصلاح پروپوزال طراحی شده توسط گروهها	ارزیابی کیفیت پروپوزال طراحی شده، بازخورد فردی و گروهی از مدرس	دکتر گرامی نژاد
جلسه هفدهم	امتحان پایان ترم و ارائه کارپوشه فردی و پروپوزال گروهی							دکتر گرامی نژاد

جدول ۲- روش ارزشیابی

روش ارزشیابی	شیوه اجرا یا ابزار ارزشیابی	سهم روش در نمره نهایی دانشجو
تشخیصی	-	-
تکوینی	- پرسش و پاسخ، امتیاز تکالیف کلاسی با ارائه کارپوشه فردی - ارائه پروپوزال به صورت گروهی	۱۰ ۳۰
تراکمی	آزمون کتبی پایان ترم	۶۰

جدول ۳- منابع

الف) منابع درس مورد استفاده توسط مدرس / مدرسین

- A. Polit, D. F., & Beck, C. T. (2023). *Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice*. 11th Edition. Wolters Kluwer.
- B. Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 5th Edition. Sage.
- C. Burns, N., & Grove, S. K. (2020). *The Practice of Nursing Research: Appraisal, Synthesis, and Generation of Evidence*. 9th Edition. Elsevier

ب) منابع پیشنهادی برای مطالعه دانشجو

- A. Polit, D. F., & Beck, C. T. (2023). *Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice*. 11th Edition. Wolters Kluwer. (فصل‌های مرتبط با طراحی تحقیق و انواع مطالعات)
- B. Creswell, J. W. (2018). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 5th Edition. Sage. (فصل‌های مطالعه) (کمی و کیفی)
- C. Burns, N., & Grove, S. K. (2020). *The Practice of Nursing Research*. 9th Edition. Elsevier. (فصل‌های ابزار پژوهش، روایی و پایایی)

ج) سایت‌های علمی

پایگاه داده مقالات پزشکی و علوم سلامت – PubMed

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>

پایگاه داده مقالات علمی، با امکان جستجوی گسترده و ارزیابی استنادات – Scopus

<https://www.scopus.com>

پایگاه داده بین‌رشته‌ای مقالات علمی و ارزیابی استنادات – Web of Science

<https://www.webofscience.com>

موتور جستجوی علمی رایگان – Google Scholar

<https://scholar.google.com>

دسترسی به مقالات علمی و تحقیقاتی در علوم پزشکی و پرستاری – ScienceDirect

<https://www.sciencedirect.com>

پایگاه داده سیستماتیک ریبیوها و شواهد مبتنی بر پزشکی – Cochrane Library

<https://www.cochranelibrary.com>

پایگاه مقالات فارسی و مجلات علوم پزشکی – SID (Scientific Information Database)

<https://www.sid.ir>

دسترسی به مقالات و مجلات فارسی در حوزه علوم پزشکی – Magiran

<https://www.magiran.com>

(د) مجلات علمی فارسی و لاتین

مجلات فارسی:

- مجله علمی پژوهشی پرستاری و مراقبت‌های سلامت – پرستاری ایران
- شامل مطالعات بالینی و مراقبتی – مجله علمی – پژوهشی سلامت و مراقبت‌های پزشکی
- با مقالات کاربردی در علوم پزشکی و رشته‌های بالینی – مجله دانشگاه علوم پزشکی تهران
- شامل مقالات روش تحقیق و کاربردهای پژوهشی – مجله پژوهش در علوم پزشکی

مجلات لاتین (بین‌المللی):

- مقالات پژوهشی و کاربردی در پرستاری و مراقبت‌های بالینی – **Journal of Clinical Nursing**
- مقالات روش تحقیق در پرستاری و علوم سلامت – **Nursing Research**
- مجله با دسترسی باز، شامل تحقیقات بالینی و کیفی – **BMC Nursing**
- مقالات مرتبط با مراقبت‌های هوشبری و بیهوشی – **Journal of Anesthesia & Clinical Research**
- مقالات آموزشی و پژوهشی در زمینه پرستاری و مراقبت‌های پزشکی – **American Journal of Nursing**